

روزنامه همدلی

روزنامه سیاسی، اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی صبح ایران

شنبه ۲ دی ۱۴۰۲ | ۹ جمادی الثانی ۱۴۴۵ | ۲۳ دسامبر ۲۰۲۳ - شماره ۲۳۲۵ - سال هشتم

۸ صفحه - قیمت ۱۰۰۰۰ تومان - ضریب کیفی ۶۱۴

hamdelidaily.ir | hamdelidaily@gmail.com | newspaper.hamdeli@t.me/HamdeliNews

صاحب امتیاز، مدیر مسئول: ولی‌الله شجاع‌پوریان | سردبیر: جلال خوش‌چهره

چاپ: صمیم ۳۳۷۲۵-۴۴-۰۲۱ | توریخ: نشر گستر امروز ۰۲۱۶۹۳۳۰۰۰

تهران- خیابان مطهری- نرسیده به تقاطع سه‌رودی- خیابان سنندج
خیابان زاهدان- پلاک ۸- واحد ۲- تلفکس: ۰۲۱۶۹۸۱۳۲۷۵- ۰۲۱۶۹۸۱۳۲۷

با تشکر از امروز

سطر آخر		که زمین کوچک
پایان		خیس باران شده است!
شعر خوبی شد		هی نوشتم ابر
نامش؟		هی نوشتم باران
باران		هی نوشتم ابر
بروم پنجه را باز کنم		هی نوشتم باران
نفسی تازه شود		و نفهمیدم کی باران آمد
چه هوای خنکی		کی رفت؟
بوی نمی!		... آسمان
ناگهان می بینم		صاف به من زل زده است

کتاب

کتاب «درآمدی بر فلسفه فضای مجازی» منتشر شد

واکاوی فلسفی مسائل مبنایی فضای مجازی

کشورهایی که از گشودگی و

آمدگی بیشتری در دو جنبهٔ سخت‌افزاری و نرم‌افزاری برخوردارند عمدتاً چه بالقوه و چه بالفعل فرصت محسوب می‌شود و برای کشورهایی که از گشودگی و آمدگی کافی در این دو زمینه برخوردار نیستند، عمدتاً تهدید به شمار می‌رود. برخی اندیشمندان از ظهور فضای مجازی به جلوه‌ای تازه

از تمدن مدرن غرب یا ظهور تمدنی تازه در اتمسفر مدرنیته تعبیر کرده‌اند که با مطالعات تمدن‌شناسانه ناسازگار نیست. شاید بتوان گفت، در تمدن یا تمدن‌های جدیدی که در آینده در جهان عینیت پیدا می‌کنند، جنبه‌های نرم بر جنبه‌های سخت غلبه دارد و بر همین اساس، بخش قابل توجهی از آن‌ها در نسبت با فضای مجازی و جهانی که این فضا خلق کرده است، ظهور و بروز خواهند یافت. معنای روشن‌تر این سخن این است که با تحولات عظیم علمی و فناوری در جهان، دیگر ساختار و فرم تمدن‌های جدید با تمدن‌های تاریخی قابل مقایسه نیست.» کتاب «درآمدی بر فلسفه فضای مجازی با نگاهی به تمدن نوین اسلامی» نوشته رضا غلامی در ۱۰ فصل و ۴۲ صفحه‌ا سوی انتشارات پژوهشگاه مطالعات فرهنگی، اجتماعی و تمدنی منتشر شده است.

کتاب «درآمدی بر فلسفه فضای مجازی با نگاهی به تمدن نوین اسلامی» از سوی پژوهشگاه مطالعات فرهنگی، اجتماعی و تمدنی منتشر شد. کتاب «درآمدی بر فلسفه فضای مجازی با نگاهی به تمدن نوین اسلامی» اثر تازه رضا غلامی با همکاری علیرضا قربانی با مشارکت انتشارات پژوهشگاه مطالعات فرهنگی، اجتماعی و تمدنی وزارت علوم (پمفات)، و

دفتر مطالعات برنامه ریزی رسانه ای وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی منتشر شد. این کتاب به واکاوی فلسفی مسائل مبنایی فضای مجازی پرداخته است. در بخشی از کتاب می‌خوانیم:«مدون تردید پیدایش فضای مجازی در عصر حاضر اگر از انقلاب صنعتی در قرن هجده میلادی اهمیت بیشتری نداشته باشد، کم‌تر از آن خاثر اهمیت نیست. فضای مجازی در همین ابتدای راه، عمدهٔ جنبه‌های حیات فردی و اجتماعی انسان‌ها در اقصی نقاط جهان را تغییر داده و نظم تازه‌ای بر جهان حاکم کرده است که با نظم قبلی تفاوت‌های قابل توجهی دارد. هر چند این نظم جدید تهدیداتی نیز برای پشیریت در پی داشته و خواهد داشت اما مطمئناً فرصت‌های آن از تهدیدهای آن بیشتر است. به تعبیر دیگر، فضای مجازی برای

واقعه تاریخی

ماجرای دیکتاتوری که در ۱۵دقیقه سقوط کرد

چائوشسکو چگونه برافتاد

نیکولای چائوشسکو، سیاست‌مدار کمونیست رومانیایی بود، او دبیرکل حزب کمونیست رومانی و رییس‌جمهور کشور جمهوری سوسیالیستی رومانی از سال ۱۹۶۵ تا هنگام مرگ بود. فروپاشی شوروی سابق و فروریختن دبرک خمیسه‌های اردوگاه کمونیسم در شرق اروپا را می‌توان از آن به عنوان فوران آتشفشان زورآزمایی دو جبهه در جنگ سرد در دهه پایانی قرن بیستم یاد کرد؛ این نزاع دموکراسی، لیبرالیسم و اقتصاد بازار با کمونیسم بود و از آن زمان تاکنون بیشتر کشورهای رها شده به زیر پرچم کمونیسم برای رسیدن به رویای دیرینه و عملی شدن شعارهای مذکور تلاش می‌کنند. البته فوران این آتشفشان گداخته‌هایی، چون بحران‌های فرغ، برف، کوزوو، بوسنی، آنحزایا و ترانس نیست به ارمان آورده و ترکش‌های آن از میان ملتهای مذکور-کومیت قربانیان زیادی گرفت که بیشترین آنان از مسلمانان بوسنی و کوزوو بودند. چائوشسکو رهبری مقتدر، تمامیت‌خواه و دیکتاتوری سازنده بود که آثار جوادانی را برای نسل‌های آینده اش بر جای گذاشت که کاخ مرکزی، کانال دانوب/ دریای سیاه و متروی بخارست از آن جمله‌است؛ رهبر اقتدارگرای رومانی در ۲۶ژانویه ۱۹۱۸ در خانواده کشاورز پر جمعیت (ده فرزندی) به عنوان فرزند سوم در منطقه‌الت رومانی متولد و رشد کرد و پس از ۷۱سال زندگی پر فرازونشیب و تجربه کارگری کارخانه‌بودن، مبارز سیاسی و زندانی، رئیس شاخه جوانان حزب کمونیست، رئیس جمهوری و رهبری کشور از ۱۹۸۹–۱۹۷۴ و داشتن سه فرزند در ۲۵دسامبر ۱۹۸۹ در یک دادگاه نظامی کوتاه و سریع محاکمه و به دلیل عدم پاسخگویی به قاضی، دادستان و عوالم دادگاه صحرایی و به رسمیت نشناختن آنان همراه با همسرش به محکوم و حکم به شکل رقت آمیزی با رگبار چندین گلوله و با دست‌های بسته به قتل رسیدند.او دبیرکل حزب کمونیست رومانی و رییس‌جمهور کشور جمهوری سوسیالیستی رومانی از سال ۱۹۶۵ تا هنگام مرگ بود.پایان دیکتاتوری ۲۵ساله چائوشسکو در رومانی، تنها در کسری از زمان، به هنگام سخنرانی او رخ داد و چهار روز بعد در ۲۵دسامبر ۱۹۸۹ با دادگاه انقلابی و اعدام پایان یافت.نیکولای چائسکو از ۱۹۶۵ تا روز اعدامش، دبیر کل حزب کمونیست رومانی و در نتیجه بالاترین مقام آن کشور بود. او رئیس‌جمهور کشور و در واقع حاکم مادام‌العمر رومانی بود.دادگاه صحرایی ارتش در بیست و پنجم دسامبر ۱۹۸۹، چهارم شد

باهمسر و از نگاه محصل

نگاهی به دفتر شعر «سرابرده نور و تاریکی» مهدی محمدی کیا کلامشی خوشا به حالشان که سرپناهشان ماه است

فیض شریفی

منتقد و پژوهشگر ادبیات

این دفتر ۵۲شعر کلاسیک و نیمایی و سپید دارد. شعرهای کلاسیک محمدی نیا مجموعه نظام مندی است که اجزای آن با اصول و منطق خاصی هم جوار هم نباشسته و در بیوندی متقابل، یکدیگر را پشتیبانی و همپوشانی می‌کنند: «زآییده گل برگم، زاییده شب بویم/برورده بارانم، سر درگم گیسویم./روژیای بهشتم بود، در خاک و در آتش/اتعیر چهتم شد، انجام تکاپویم/یک تیر به شستم بود، یک تیر رها کردم/اهم تیر ز کف دادم، هم شستم هم آهویم...»دستآورد این تعامل و هم نشینی صامت ها و مصوت‌ها و کلمات، تقویت منظور شاعر و یا درک بهتر مخاطب از شعر، همراه با التذاذ هنری است.چنان که شاعر اگر بخواهد واژه‌ای را جانشین واژه‌های دیگر کند از نظم و انسجام غزل و میزان تاثیرگذاری اش کاسته می‌شود. البته این چند بیت، از لحاظ هنری نسبت به شعرهای هوشنگ ابتهاج و حسین منزوی در یک ردیف قرار نمی‌گیرد. اما شعر نو محمدی نیا در نصاب کلاسیک هایش نیست:«تنها مرا به خواب نمی برد سودای فرشته بودن/اشاوده شکسته

نگارگری

شب یلدا ، فرهنگ ایرانی و افسانه‌ها

دست اهریمن تاریکی و سردی نجات دهد. کار او از یامداد همان شب طولانی آغاز می شود؛ در ماه اول زاده شدن؛ امواج تاریکی را به نیروی نور درون و مهر عمیقش به عقب می‌راند تا روز گسترش یابد و زمین و موجوداتی که از ترس به دل خاک پناه برده اند بازگردند.او روشنایی و گرما را به جان هراسان و لرزان آن‌ها جاری می‌کند. جالب این است که در لایه‌های این افسانه داستانی عامیانه نیز زاده شده است؛ یعنی وجود خیالی ننه‌سرما پیر زالی که در آغاز زمان، در البرز کوه ساکن است و در دیدار اولیه خود با نوروز پیک سرخوش بهاری هوشیار است و بسا او وصلت می‌کند و از او سه فرزند باردار می‌شود.رنج دوری از نوروز و زادن سه فرزند و چشم‌انتظاری اورا به خوابی سخت فرو میرد و دیدار مجدد هرگز صورت نمی‌گیرد. نوروز دعای خیر برای ملاقات کند و البته نوع این هرسال یکدیگر را ملاقات کنند و البته نوع این ملاقات را تعیین نکرده است. او هرگز از وجود فرزندان خود و اینکه هرکدام از آن‌ها با خوبی اهریمنی و اهورایی مدتی بر زمین حکومت کرده‌اند.چلشه بزرگ ۴۰روز و چله کوچک ۲۰روز و پیش بهار ۲۰روز) باخبر نمی‌شود. تقدیر او این است که برای آبدانی سرزمین‌ها و بذرافشانی به همه سرزمین‌ها سفر کند. اما هر بار که به نزد همسر خود به البرز کوه باز می‌گردد او را در خواب می‌بیند. تنها هر پنج‌سال یکبار اتفاق می‌افتد که او می‌آید و در کنار ننه سرما می‌خوابد کودکی را می‌بیند که سرخوش بازی با فرشته‌ها سرسری است و این ملاقات خیلی کوتاه است.ماه دوم در دنباله افسانه اساطیری زایش مهر، اوه برای اینکه زودتر موجودات به حیات خود بازگردند، قصد قربانی می‌کند تا خون ریخته‌شده یاور شکوفایی و پیدایش مجدد طبیعت و دوری از شر و اهریمن تاریکی و خشکی باشد.یادش. گاوی تنومند را به ناز می‌سرد و گلوی او را می‌برد.خون این گاو باعث بارور شدن خاک و برآمدن سبزه زاران و جان گرفتن دوباره درختان می‌شود.اهرمین سرما خشمگین دست به کار می‌شود و زمین را تاریک‌تر و سرما را بیشتر می‌کند به فرمان او خزندگان گزنده و مودی نطفه گاو را آلوده می‌کنند.اما

محمدی نیا، بسیاری از مختصات سبک خراسانی و عراقی دیده میشود، گاهی او از واژه‌های کهن و ترکیب های تصویری آن اسلوب ها استفاده می‌کند و واژه های جدید را در بغل کلمات آرتائیک قرار می‌دهد: «شب است و گستره آسمان مهتابی/خوشا به حالشان که سر پناهشان ماه است/امسافران غریب کویر یا جنگل/ چراغ لذت رفتن به راهشان ماه است /کنار غمشان اشک و اهشان ماه است ...»شاعر .../چرا آسمان را ملامت کنیم/چو ماییم آن مردمانی که هیچ .../شکستم تمام طلسمات مرگ/گذشتم از این زندگانی که هیچ .../صدا محو، تاریک، خلسه سکوت/و افشای راز نهانی که ...هیچ/محمدی نیا در این‌نوع و نمونه اشعار از رهگذر صورت و شکل به معنا و مفهوم می‌رسد.در شعر

بازتاب در شعر

نه خود اندر زمین نظیر تو نیست
که قمر چون رخ منیر تو نیست
ندهم دل به قد و قامت سرو
که چو بالای دلپذیر تو نیست
در همه شهر ای کمان ابرو
کس ندانم که صید تیر تو نیست
دل مردم دگر کسی نبرد
که دلی نیست کان اسیر تو نیست
گر بگیری نظیر من چه کنم
که مرا در جهان نظیر تو نیست

مجازستان

● سوار یک تاکسی داغون شدم با یک راننده پیر، یک آقای خیلی متشخص و پیر خواست سوار بشو، و گفت من فقط جلو مینشینم، آقای که جلو بود اووم عقب و آقای متشخص سوار شد. راننده اومد با اقا شوخی کنه گفت حاجی چرا اینقدر پیر شدی؟ آقای متشخص گفت متوجه منظور تون نمیشم؟ راننده گفت بگو عیال پیرم کرد! آقای متشخص گفت اقا من یک پزشکم و خانم هم یک خانم دکتر محترمه چمرا باید بپش توهین کنم! شما هم لطفا رانندگی ات را بکن. موقع پیاده شدن گفتم آقای دکتر احترام گذاشتن به همسرتون واقعا عالی بود. گفت خانم وظیفمه که به خانم و شما که خانم بودید در تاکسی، احترام بگذارم. بسی مشعوف گشتم.(سووشون)

● یه پسر عمو داشتم هر چیزی که می‌خواستش عموتار غذا میکرد براش میخیریدن، منم بیار کامپیوتر خواستم برام نخیریدن اعتصاب غذا کردم روز چهارم که داشتم تلف میشدم رفتم سر سفره غذا بخورم. بابام گفت تا نگي گوه خوردم نمیدارم لب به غذا بزنی. (خلأفکار)

● عمیقا به کسایی که یک بزرگ فامیل دارن و توی شبایی مثل یلدا همرو دورهم جمع میکنن و کلی خوش میگذرونن حسودیم میشه، انگار فقط خاندان ما مثل لشکر شکست خورده هرکی تو خونه خوشده. (مجیدمون)

● امروز دیدم دفترچه‌رم رفت پیش دفتر نقاشیم

● از یه پرسید «خط نداشتن چه حسی داره؟»

● دفتر نقاشیم گفت «درنداک»دفترچه پرسید

● «یعنی چی؟» دفتر نقاشی گفت «نمی‌تونم

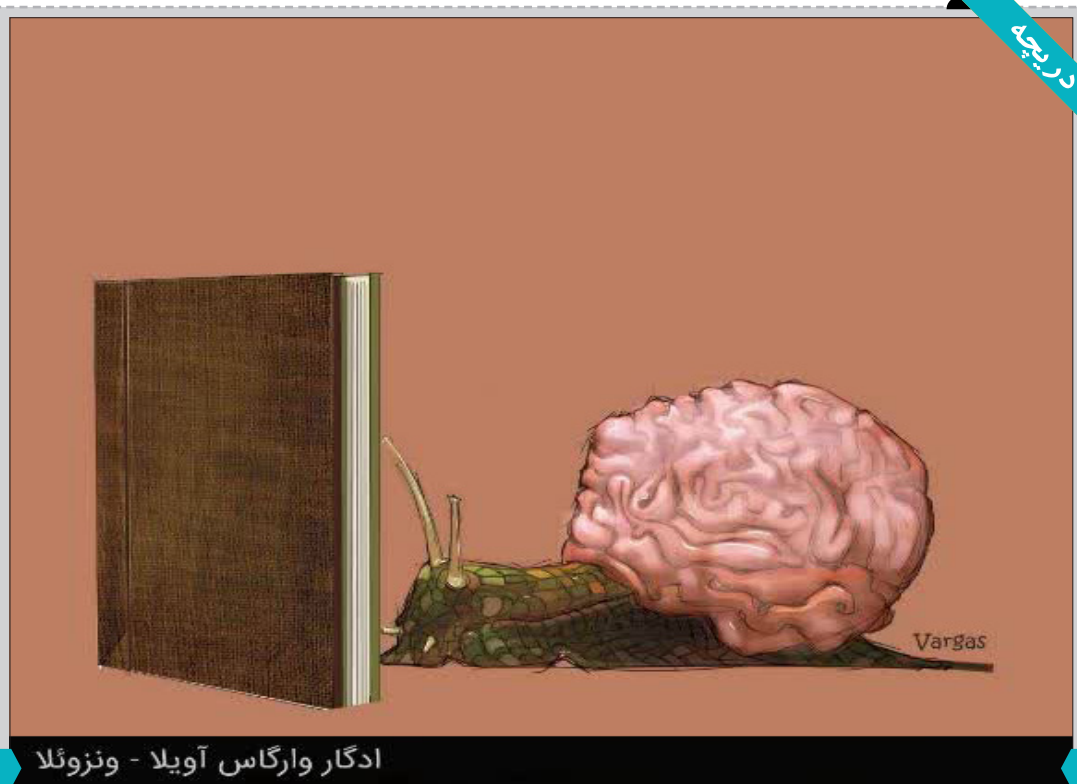
بهبث توضیح بدم. خالی بودن رو خطوری می‌شه توصیف کرد؟ حتی اگه بهت توضیح بدم هم باز نمی‌تونی درکش کنی؛ چون هیچ وقت واقعا خالی نبودی» بعد از یه سکوت سنگین، دفتر نقاشی پرسید «خط داشتن چه حسی داره؟» و سکوت سنگین تر شد. (پپبرکات)

نگار

تلسکوپ «هابل» نور ممنوعه یک کهکشان

را به تصویر کشید

هابل تصویر جدیدی از یک کهکشان ثبت کرده و به نظر می‌رسد که فعل و انفعالات این کهکشان با برخی از رایج‌ترین قوانین فیزیک کوانتومی در تضاد است. این کهکشان که MCG –۱–۲۴–۰۱۴ نام دارد در فاصله حدود ۲۷۵میلیون سال نوری از زمین قرار گرفته و دارای دو بازوی مارپیچی قابل توجه و یک هسته درخشان پراثری است که به عنوان هسته فعال کهکشانی (AGN) شناخته می‌شود. در این تصویر، کهکشان از رو به رو دیده می‌شود و بازوهایش یک شکل دایره‌ای تقریباً کامل ایجاد کرده‌اند. کهکشان MCG –۱–۲۴–۰۱۴ تحت عنوان کهکشان سیفرت نوع ۲ دسته‌بندی می‌شود که یکی از دو دسته بزرگ از کهکشان‌های فعالی است که دانشمندان به همراه اخترشناس‌ها می‌شناسند. طبق بیابیه اژانس فضایی اروپا(ESA) کهکشان‌های سیفرت دارای یک هسته درخشان مشخص هستند اما در مقایسه با اخترشناس‌ها که هسته فعال کهکشانی درخشان فوق‌العاده آنها می‌تواند از کل کهکشان‌های میزبانی که در آن ساکن هستند بیشتر بنابند، کمتر قابل تشخیص هستند. کهکشان‌های سیفرت را نیز می‌توان بر اساس شدت نور ساطع شده از هسته فعال آنها دسته‌بندی کرد. بسته به طول موج نور یا طیف آن، کهکشان‌های سیفرت به دو دسته نوع یک یا نوع دو طبقه‌بندی می‌شوند. نوع دوم خطوط طیفی موسوم به نور «ممنوعه» را منتشر می‌کند که با توجه به قوانین خاصی از فیزیک کوانتوم، نباید وجود داشته باشند. مقامات اژانس فضایی اروپا می‌گویند: برای درک اینکه چرا نور ساطع شده از یک کهکشان می‌تواند ممنوعه تلقی شود در وهله اول باید درک کنیم که چرا طیف‌ها وجود دارند. طیف‌ها تم‌ها و مولکول‌های خاصی از نور را با طول موج‌های بسیار خاص جذب و منتشر می‌کنند.الکترون‌ها مقادیر خاصی از انرژی را از دست می‌دهند یا به دست می‌آورند که مربوط به طول موج‌های خاصی از نور است که جذب یا گسیل می‌شوند. با این حال، برخی از خطوط گسیل طیفی «ممنوعه» که نظر گرفته می‌شود زیرا در حالی که در فضا مشاهده می‌شوند اما در شرایط عادی روی زمین رخ نمی‌دهند. فیزیک کوانتوم پیچیده است و برخی از قوانینی که برای پیش‌بینی آن استفاده می‌شوند، از مفروضاتی استفاده می‌کنند که با شرایط آزمایشگاهی اینجا روی زمین سازگار است. بر اساس این قوانین، این انتشار «ممنوعه» است. اما در فضا، در میان یک هسته کهکشانی فوق‌العاده پراثری، این فرضیات دیگر قابل اجرا نیستند و نور «ممنوعه» فرصتی پیدا می‌کند تا به سوی ما بدرخشد.این کهکشان مارپیچی در مرکز تصویر دیده می‌شود و دو ستاره درخشان بزرگ در پیش زمینه که یکی آبی و دیگری قرمز است مستقیماً بالای خود کهکشان قرار گرفته‌اند. چندین کهکشان دورتر در پس زمینه سیاه و سفید فضا پراکنده شده‌اند. اژانس فضایی اروپا عکس جدید هابل را در روز ۱۸دسامبر به صورت آنلاین منتشر کرد.

ادگار وارگاس اوپالا - ونزوئلا